

ponameščen je v dvoranah VII. in VIII. in v dvorišči akademične palače. Kar znamenitost tega oddelka še posebno povzdiguje, je to, da so njegovi predmeti izkopani vsi na Hrvatskem kot v nekdanji rimljanski pokrajini Panoniji. Samih kamenov z napisi je kakih 200 komadov i. t. d. —

V V. oddelku hrani se in je videti kakih sto tisoč komadov starih največ rimskih denarjev, — zraven pa še jako znamenita zbirka iz kongiške dežele v Afriki, s katero je muzej v poslednjem času obogatil neki ondi bivajoči hrvatski rojak. Seveda je natančni popis pri tolikih neštevilnih predmetih in stvareh nemogoč, in bi moral imeti človek za ogledovanje ne ure, ampak cele tedne časa. Kar me je (menda v zadnji dvorani) še posebno zanimalo, bilo je nekoliko v neki omari s steklenimi vrati shranjene vojaške obleke, orožja in odlik (redov) slavnega vojskovodje, junaškega bana grofa Josipa Jelačić-a, in nekaj po sobi razobešenih madžarsko-puntarskih zastav, ki so jih l. 1848. in 1849. odvzeli hrabri hrvatski vojaki puntarskim madžarskim četam. Čul sem, da so Madžari, ki so bili prišli obiskat razstavo v Zagreb, obiskali tudi muzej. Rad bi bil videl njihove kisle obraze, — če ne tudi tihi srd, — ki jim je provzročevalo ogledovanje teh predmetov. Kaj pa da! spomin na Jelačić-a je oholim Madžarom še vedno hud trn v peti, ker on je bil s svojimi hrabrimi graničarji l. 1848. prvi stopil njihovemu puntarskemu veleizdajstvu nasproti. Vsak zvesti Avstrijan pa mora le iz dna duše in srca želeči, naj bi Bog obudil Avstriji še prav mnogo pogumnih, slavnemu Jelačiću enakih vojaških poveljnikov; — morebiti jih bo ona poprej potrebovala, kakor si kedo misliti zamore! —

V galeriji sva se bila sešla po naključji z gosp. Z., vinskim trgovcem iz K. pri Kamniku, s katerim sva bila l. 1881. skupaj v Rimu. Domenila sva se, da pojdeva opoldan obedovat v gostilno k „Mirnej kolibi“, kjer sva bila postrežena prav dobro in tudi ceno. Med obedom je nanesel pogovor tudi na „filoksero“ (trtno uš) in g. Z., ki je bil prišel tudi po vinski trgovini v Zagreb, mi je še le natančno dopovedal, kolike neizmerne škode je ta pravcata vinogradska pošast prouzročila že ubogim Hrvatom, in mnoge spravila malo da ne na beraško palico. Pač ubogi, pomilovanja vredni narod!

Ker mi je gosp. Z. pravil med obedom mej drugim tudi o lepoti zagrebskega centralnega pokopališča, in ker mi je bil popoldan nekako na razpolaganje, sklenil sem, napotiti se do njega vkljub temu, da je oddaljen skoraj uro hoda od mesta. Vreme je bilo rajsko, cesta lepa, tedaj za peš-hojo kakor nalašč. Pot moj peljal me je čez Jelačičev trg, mimo stolne cerkve in čez kapitol, kjer so poslopja kanonikov, semenišče (zvana Črna šola), frančiškanski samostan in cerkev. Poslednjo bi si bil mimogrede rad ogledal, a bila je zaprta. Posvečena je sv. Frančišku Asiskemu. Samostansko ustno izročilo baje pripoveduje, da je imenovani svetnik, potovaje iz Sirije v Italijo, en čas živil in deloval tudi v Zagrebu, postavil tam malo kapelico, na katere mestu sta se pozneje sezi-

dala cerkev in samostan (l. 1280). Kmalu naprej od samostana stoji k levi ob cesti krasno zgrajena nova ljudska šola za to okolico; še nekoliko naprej pa pelje stranski pot k levi do znane Sternove kožarne, za katero gre tudi iz naše dežele vsako leto od sile veliko čresla. (L. 1871. povabil nas je bil v Zagrebu zbrane jugoslovanske učitelje lastnik kožarne [tovarna za usnje], naj si jo ogledamo. Vse po njej se nam je bilo prijazno razkazalo, in nazadnje smo bili po ukazu lastnika še po šegi jugoslovanskega gostoljubja z raznimi pijačami, pivom in sadjem prav dobro pogosteni. Kaj tacega, se ve, se ne pozabi lahko.) Mesto razteza se pod imenom „Nova vas“ (nekdaj zvana „Lepa vas“) še zelo daleč; ob cesti stoje mej drugim še večja vojaška zgradba, dalje farna cerkev sv. Janeza Krstnika, še naprej mestna ubožnica; potem pa začnejo hiše počasi ponehavati. Odslej se prične cesta polagoma pospenjati navkreber, in kmalu se mi je jelo kazati na zračni višini ozidje centralnega pokopališča. Le grede dospel sem tudi tja.

(Dalje prihodnjič.)

Novice.

Dopisi.

Iz Zeleznikov, 15. aprila. (Raznoterosti.) Po besedah pratike nastopili smo sicer že 20. marcija „milo pomlad“, o kateri smo se v resnici tudi nadejali, da bo letos „zgodnja“; a, — motili smo se. Zlasti o jutrih in večerih jo dosedaj še le po imenu poznamo, pri tem, ko zimska obleka še vedno prav dobro služi. Mrzli in neprijetni vetrovi zabranjujejo tudi razvitek vegetacije; — tolažimo se le z narodsko prislovico, ki pravi, da „aprila trava ne raste, ko bi jo s kleščami iz tal pulil, majnika pa sili iz zemlje, ko bi jo tudi s kladivom nazaj zabijal“. Upajmo torej na obljubo prislovično! — Nasledke hude in ostre zime pa čutimo pri nas zlasti v tem, da se nam je vgnjezdila v trg huda plućnica, ki je posebno sovražna bolj ostarelim ljudem, in jih je tudi mnogo že spravila v grob. Prizanaša pa bolezen tudi mladim ne. Zdravniške pomoči torej zelo potrebujemo; kedaj pa nam pride, Bog zna!

Včeraj kmalu popoldan je pogorelo v sosednem Martini vrhu posestvo Venceljevo. Ker je pihala silna sapa, in so bila poslopja vsa krita s slamo, ljudje pa pri delu na polji, so bile hiša, hlev, šupa in oba kozolca hipoma v plamenu, tako da še živine niso mogli oteti. Zgorelo je petero goved, 12 ovac, poslom vsa obleka, dekli poleg tega še nad 50 gld. denarja, klaja, žito i. t. d. — Pa tudi gospodarjev oče, bolehn 80letni starček, ki je vkljub svoje bolehnosti hotel živino iz hlevov izgnati, se je tako opekel, da so ga morali takoj s sv. zakramenti prevideti, in je danes vsled opeklin že tudi umrl.

Danes dopoldan proti 11. uri pa je nek hišni posestnik iz Spod. Zeleznikov delal butarice vrhu „Snegovnika“. Ker je bilo mrzlo jutro, zakuril si je, pa preblizu lesovja. Huda burja zanesla je ogenj v občinski gozd „za Vrhom“, kjer je povzročil dosti veliko škodo. Tako nesreča res nikdar ne praznuje!

J. L.

Deželni zbor.

Včeraj sešel se je deželni zbor k nadaljevanju zasedanja, oziroma k šesti seji. — Deželni glavar Detela otvori sejo pozdravi gosp. poslance in predstavi zbornici voditelja c. kr. dež. vlade gosp. dvornega svetnika barona Heina in pozdrav-

ljajoč ga prosi, da blagohotno podpira delovanje deželnega zbora ter pospešuje korist in blagor kranjske dežele. Dvorni svetnik baron Hein nemški in slovenski odgovarjajoč pozdravlja v imenu vlade dež. poslance in obljubljuje, da bode z največjim zanimanjem sledil razpravam dež. zbora in z vso močjo pospeševal deželne koristi. Tudi zagotavlja, da bode vsikdar strogo pravično in objektivno postopal. Dež. glavar Detela se na to gosp. dvornemu svetniku za prijazne besede in dobrohotno obljubo uljudno zahvali. — Z laskavimi besedami spominja se dež. glavar tudi bivšega dež. predsednika barona Winklerja. Na kratko omenja njegovih zaslug, ki si jih je stekel za deželo in sploh za Slovence in povdarja njega dobrohotnost, ljubeznjivost in vljudnost proti vsakemu. Konečno izprosi pooblaščenja, da mu sme v imenu zbornice izreči zahvalo za njegovo zasluzno delovanje v deželi. Zbornica temu pritrdi odobrovalno.

Na to se prebere zapisnik zadnje seje in odobri. Posl. grof Auersperg in baron Schwegel sta se zaradi odsotnosti od seje opravičila, posl. Mesarju dovoli se dopust za nedoločen čas, posl. Žitniku pa za pet dnij. — Potem se je v prvem branji rešilo in odsekom v pretresovanje izročilo več poročil deželnega odbora. — V poročilni odsek se volijo posl.: Grasselli (načelnik), Klein, Lavrenčič, Ogorelec, Stegnar, vit. Langer (nač. namestnik) in baron Wurzbach. — Prihodnja seja je v torek dne 25. t. m.

— **Osobna vest.** Deželni odbor je imenoval gosp. dr. Ivana Vovosa okrožnim zdravnikom v Radovljici.

— **Premeščen** je žandarmerijski komandant g. podpolkovnik Karol Rummer iz Ljubljane v Linc. Na njegovo mesto pride g. major Edvard Müller in Gradca.

— **Volitve v občinski svet ljubljanski.** Pri nadomestnih volitvah občinskega sveta ljubljanskega, ki so se vršile ta teden bili so izvoljeni v III. volilnem razredu: Dolenec Oroslov, Hafner Ivan, Tomšič Ivan, Valentinčič Ignacij in Zabukovec Jakob; v II. volilnem razredu: Hrasky Iv. Vladimir, Orožen Fran, dr. Tavčar Ivan in vitez pl. Zitterer Matija; v I. volilnem razredu: dr. vit. Bleiweis-Trsteniški Karl in Petričič Vaso.

— **Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.** Premeščeni so č. gg.: Feliks Zavodnik, kapiteljski vikar v Novem Mestu, gre za kapelana in kateheta k č. gg. Uršulinkam v Škofjo Loko; na njegovo mesto pride Josip Benkovič, do sedaj kapelan v Dobrničah. Josip Pristov, beneficijant in kapelan v Gorjah, je imenovan za eksposita v Ribnem pri Bledu; Anton Žnidaršič, farni upravitelj v Fari pri Kostelu, pa za farnega upravitelja v Osilnici.

— **Občinska volitev.** V Idriji izvoljen je za župana prejšnji župan g. Fr. Didič, za svetovalce pa gg.: Fr. Šinkovec, Karol Čeferin, Fr. Nagode in Peter Vidmar.

— **Slovesno vmeščen** bil je minoli teden preč g. kanonik Ivan Sušnik, dosedaj župnik v Selcih nad Škofjo Loko.

— **Razveljavljenje srebrnega denarja.** Z dnem 31. meseca julija se potegnejo iz prometa srebrnjaki po dva goldinarja in po četrt goldinarja. Od tedaj jih javne blagajnice ne bodo več sprejemale in bodo imeli le vrednost srebra, ki je v njih. Vsak, ki jih do tedaj ne zamenja, bode imel vsaj jedno tretjino izgube, zato opozarjamo občinstvo na ta obrok.

— **Novi denar.** Dne 1. aprila prišli so v promet novci po dva in en vinar, dne 1. maja pa pridejo oni po deset in dvajset vinarjev iz nikla in srebrnjaki po kroni.

— **Za pobito zverjad,** kune in stekle prse izplačala je kranjska dežela v minolem letu 1892. nastopna darila: za 4 medvede po 30 gld. 120 gld., za 24 kun po 2 gld. 40 kr. 59 gld. 52 kr., za 21 steklih psov po 5 gld. 105 gld. in za vidre 24 gld. 80 kr. skupaj torej 309 gld. 32. kr.

— **Novo bralno društvo** snujejo v Domžalah.

— **Za vodovod,** katerega je napravila občina senoženska, dovolilo je poljedelsko ministerstvo tej občini 500 gld. nagrade. Ta vodovod bode v korist tudi sosednim občinam.

— **«Dramatična društvo» v Ljubljani** ima svoj občni zbor v soboto dne 29. aprila t. l. ob 7. uri zvečer v novih prostorih narodne čitalnice ljubljanske na Turjaškem trgu.

— **Novo poštno poslopje v Ljubljani.** Trgovinsko ministerstvo je potrdilo pogodbo glede nakupa Lukmanovega posestva v Slonovih ulicah za zgradbo novega poštnega in telegrafskega poslopja.

— **Nova gasilna društva** se snujejo v Kropi, na Jesenicah na Gorenjskem in v Št. Petru na Notranjskem.

— **Nove ljudske šole** ustanovile so se in sicer enorazrednice s slovenskim učnim jezikom v Hrvatskem Brodu in v Telečjem v krškem okraji, v Starem Vinkelji in v Črnem potoku v kočevskem okraji, v Lešah pri Mošnjah v kranjskem okraji in v Koprivniku v radovljiškem okraji; jednorazrednica z nemškim in slovenskim oddelkom v Travi v kočevskem okraji in konečno slovenska dvorazrednica v Trbiji nad Škofjo Loko.

— **Nova tovarna.** Tirolski podjetniki bratje Unterweger nameravajo v Dolenji vasi pri Cerknici ustanoviti tovarno za izdelovanje olja.

— **Nova kmetijska podružnica** se je osnovala v Škocijanu pri Mokronogu.

— **Razveljavljene volitve.** Tržaško namestništvo je razveljavilo obč. volitve v Solkanu, Ločniku in volitev III. volilnega razreda v Gorici.

— **Račja kuga.** Strokovnjak v ribiških zadevah c. kr. profesor tukajšnje realke gosp. Ivan Franke dobil bode to spomlad za nekaj časa dopust in šel na Dolenjsko, da po Krki in Kolpi preiskuje in skuša poizvedeti za uzroke, vsled katerih je nastala kužna bolezen mej raki v teh vodah in njih pritokih.

— **Konjska smrkavost.** V Starem dvoru pri Škofji Loki pojavila se je konjska smrkavost. Enemu posestniku zbolela sta dva konja, od katerih je eden sam poginil, drugega pa so morali na zahtevo komisije pobiti.

— **Umrli** je gosp. Ivan Fischer, c. kr. notar v Gornjem Gradu na Štajarskem. Pokojnik bil je vsikdar vrl rodoljub. L. m. z.

— **Nesreča.** Pri grajenji predora pri Biški vasi na dolenski železnici utrgala se je v višini dveh metrov, plast prsti in se usula s tako močjo na delavca Štefana Luzarja, da je bil takoj mrtev.

— **Nesreči.** Minolo nedeljo priredili so v Tržiču streljanje na tarčo. Pri tej priliki je nesreča hotela, da je eden strelcev namesto v tarčo zadel naznanjevalca, stoječega pri tarči v srce. Mož je bil takoj mrtev. — V Bizaviku pod Ljubljano se je gostač Fr. Lampič v pijanosti tako opeknel pri železni peči, da je umrl.

— **Potres.** Predzadnjo soboto čuti je bilo po Hrvatski, Slavoniji, Srbskem in južnem Ogerskem precej močan potres. V Belem gradu in v okolici poškodovanih je več hiš.

— **Požari.** Minoli petek pogorela so Gregorju Rantu v Martinjem vrhu pri Železnikih vsa poslopja, hiša, hlev in dva kozolca z opravo, živem in krmo vred. Zgorelo je tudi 5 govedij in 12 ovac. 80letni starček Janez Rant, posestnikov oče se je tako opeknel, da je drugi dan umrl. Škode je 4500 gld. Zavarovan bil je pa pogorelec za 600 gld. — V Stobu pri Domžalah pogorelo je minolo soboto zvečer 13 hiš z gospodarskimi poslopji vred. Škoda ceni se na 20 000 gld. Vsi pogorelci bili so zavarovani za 18.050 gld. — V Dilcah v postojnskem okraji je v noči od 14. do 15. t. m. velik požar vpepelil dvoje velikih poslopij. Pri tem požaru sta se dve mladoletni deklici tako opekli, da je ena izmed njiju že drugi dan umrla, z drugo pa tudi ni upanja, da bi okrevala. — V Bukovci pri Ptui na Štajarskem je minolo nedeljo velik požar vpepelil 30 hišnih števil z okoli 50 poslopji. Zgoreli so tudi